

Протокол

Четиринадесето заседание на КН на ОПРР 2014-2020

18 юни 2019 г.,

Резиденция Бояна, гр. София

Предмет:

Четиринадесето заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г.

Председател на КН на ОПРР 2014-2020:

Деница Николова, МРРБ

Заместник-председател на КН на ОПРР 2014-2020:

Ася Станкова, МРРБ

Основни членове/резервни членове на КН на ОПРР 2014-2020:

Цветелина Атанасова, МРРБ

Ивайло Стоянов, МРРБ

Боряна Войчева-Ненкова, МРРБ, СЗР

Тамара Кулева, МРРБ, СЦР

Антонина Дончева, МРРБ, СИР

Катя Василева, МРРБ, ЮЗР

Юлиян Моллов, МРРБ, ЮЦР

Николай Николов, МРРБ, ЮИР

Милен Обретенов, МРРБ

Николина Чапанова, АПИ

Бойко Лечев, МТИТС

Георги Семерджиев, МТИТС

Десислава Михалкова, МИ

Анна Дончева, МИ

Донка Йорданова, МЗХГ

Мая Петкова, МВР

Светла Иванова, МОСВ

Христо Стоев, МОСВ

Катя Първанова, МТ

Наталия Ефремова, МТСП

Яна Маринова, МФ

Маргарита Борисова, МФ

Стефка Сарафова, МФ
Боряна Мирчева, ИА ОП НОИР
Стойка Таскова, МЗ
Христина Грозева, ММС
Елфина Стоименова, МК
Апостол Милев, МС
Кристина Ненкова, МС
Николай Нецов, МС
Ахавни Топакбашян, МС
Даниела Николова, МС
Павел Павлов, СРВУБ
Пенка Пенкова, РСР, СЗР
Гюнай Хюсмен, РСР, СЦР
Стефан Желев, РСР, СИР
Красимир Даскалов, РСР, ЮЦР
Петя Чакърова, РСР, ЮИР
Таня Николова, КРИБ
Силвия Георгиева, НСОРБ
Теодора Василева, НСОРБ
Радосвета Господинова, ССИ
Стефан Василев, АИКБ
Цанко Шандров, НПО, работещи в сферата на регионалното развитие

Наблюдатели с право на съвещателен глас:

Мануела Милошева, МФ
Николай Николов, КСБ
Магдалена Николова, АОП
Цвета Наньова, БАКЕП
Йо Говаертс, ЕК
Рейчъл Бюмонт, ЕК

Наблюдатели без право на съвещателен глас:

Александър Георгиев, ФМФИБ ЕАД

	<p>Димитър Черкезов, ФМФИБ ЕАД Виктория Христова, ФМФИБ ЕАД Надя Данкинова, Фонд ФЛАГ Стефан Чайков, ББК „Пътища“ <u>Представители на ГД „СППР“:</u> Димчо Димов, МРРБ Вержиния Милева, МРРБ Пламен Илиев, МРРБ Живка Георгиева, МРРБ <u>Секретариат на КН на ОПРР 2014-2020:</u> Цветелина Димитрова, МРРБ Петя Димова, МРРБ</p>
Въведение:	
<p>Четиринадесетото заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. (КН на ОПРР 2014-2020) беше проведено в Резиденция Бояна, гр. София. На заседанието присъстваха членове на КН на ОПРР 2014-2020, в т.ч. представители на министерства, агенции, държавни ведомства, общини, регионални съвети за развитие и социално-икономически партньори, представители на ГД „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“ към МРРБ – Управляващ орган на ОПРР 2014-2020 (УО на ОПРР) и Секретариат на КН на ОПРР 2014-2020 и представители на Генерална дирекция „Регионална и градска политика“ на Европейската комисия.</p>	
<p>Откриване на заседанието и приветствие на г-жа Деница Николова - заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и г-жа Рейчъл Бюмонт от Генерална дирекция „Регионална и градска политика“ на Европейската комисия (ЕК)</p>	
<p>Г-жа Деница Николова – заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството откри Четиринадесетото заседание на КН на ОПРР 2014-2020, приветства присъстващите, запозна ги с дневния ред на заседанието, представи накратко напредъка в изпълнението на програмата и обърна внимание на подготвителните дейности предприети за следващия програмен период.</p> <p>Г-жа Деница Николова даде думата за встъпителни думи на г-жа Рейчъл Бюмонт от Европейската комисия, която сподели, че присъства за втори път на заседание на Комитета за наблюдение на програмата и допълни, че на заседанието ще бъде разгледан Годишния доклад за изпълнение на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., като уточни, че е изключително важно този доклад да представя вярна и точна картина</p>	

на програмата, за да бъде стабилна основа за Комисията, която ще вземе решение по прегледа на изпълнението за разпределение на резерва по различните оси в зависимост от степента на тяхното изпълнение.

След встъпителните думи на г-жа Бюмонт се пристъпи към одобрение на вече представения на членовете на Комитета за наблюдение дневен ред, като не бяха направени предложения, допълнения, промени по него.

Предложеният дневен ред беше приет единодушно.

Решение 1:

Комитета за наблюдение на ОПРР 2014-2020 приема дневния ред за Четиринадесето заседание на КН на ОПРР 2014-2020.

Приемане на Протокола от Тринадесето заседание на КН на ОПРР 2014-2020 г.

Г-жа Николова отбеляза, че в хода на съгласувателната процедура всички коментари са отразени от страна на Управляващия орган и предложи КН на ОПРР 2014-2020 да вземе решение за приемане на Протокола от Тринадесетото заседание на КН на ОПРР 2014-2020.

По направеното предложение нямаше коментари и бележки и то беше прието единодушно. Взети решения:

Решение 2:

Комитетът за наблюдение на ОПРР 2014-2020 приема Протокола от Тринадесето заседание на КН на ОПРР 2014-2020.

Представяне на информация от проведена комуникация с уведомителен характер до членовете на КН на ОПРР

Г-жа Цветелина Атанасова – началник отдел „Стратегическо планиране и договаряне“ в УО представи информация относно писмената комуникация в периода между предходния и настоящия комитет. В рамките на периода, УО е изпратил до членовете на КН на ОПРР три писмени комуникации с уведомителен характер.

Г-жа Атанасова отбеляза, че комуникацията е свързана с удължаване на срокове за изпълнение на проекти, които се налага да бъдат изпълнени в период по-дълъг от максимално допустимия, съгласно насоките за кандидатстване. Увери, че решенията са взети след сериозно обсъждане, комуникация със съответните бенефициенти и съгласно стриктен график, чието изпълнение ще се наблюдава в последствие. Като основна причина за необходимостта от удължаване на сроковете бе отбелязан процесът по избор на изпълнител и провеждане на тръжните процедури. Последната комуникация е по отношение на изменение на Индикативната годишна работна програма за 2019 г., което се състои в добавянето на срок за кандидатстване до 30 юни 2020 г. по приоритетна ос 7 за конкретен бенефициент Агенция „Пътна инфраструктура“. Удължаването е свързано с наличието на свободни средства по приоритетната ос от спестените средства и ресурса от финансовите корекции, за които има влезли в сила решения, не са били обжалвани или

решенията са в полза на УО. Чрез новия срок се избягва риска от неусвояване на финансов ресурс по програмата като свободните средства ще бъдат насочени за финансиране на нови проекти.

Г-жа Атанасова отбеляза, че по нито една от комуникациите не са получени възражения или коментари.

Г-жа Деница Николова допълни, че УО стриктно съблюдава изпълнението на сроковете по отношение на сключените договори за БФП и увери, че в случаите, в които се налага удължаване на сроковете те са с изключителен характер и са с много сериозна доза на обективност по отношение на причините за удължаване, като целта е постигане на максимален ефект от програмата, заложените цели и стойностите на индикатори в нея.

Представяне, обсъждане и одобряване на Годишен доклад за изпълнение на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 за 2018 г. Представяне и обсъждане на актуалния статус на изпълнение на ОП „Региони в растеж“ 2014-2020

Г-жа Николова даде думата на г-н Пламен Илиев – началник отдел „Мониторинг“ в УО да представи информацията относно Годишния доклад за изпълнение на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 за 2018 г.

Г-н Илиев представи синтезирана информация относно основните моменти в Годишния доклад за изпълнението на ОПРР 2014-2020 като уточни, че предвид естеството на доклада, в него се отчита освен стандартната информация, също така и степента на постигане на етапните цели, отчитане на индикаторите за резултат. Той съдържа и допълнителни раздели с информация по отношение на хоризонталните и териториални въпроси, както и информацията относно напредъка по постигането на целите на програмата и нейния принос за постигане на целите на Стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Докладът съдържа и информацията относно измененията инициирани от УО с цел подобряване на изпълнението на програмата.

Г-н Илиев посочи, че е поддържана редовна комуникация с МЗ и ФМФИБ, по отношение на преодоляването на установеното изоставяне в подготовката на големия проект в рамките на Приоритетна ос 4, както и стартирането на Приоритетна ос 6.

Г-н Илиев изтъкна извършените редица действия по отношение на оптимизацията на процеса на верификация на исканията за плащане чрез: оптимизиране на процедурата за извършване на проверки на място; осигуряване на възможност за подаване на повече от един пакет отчетни документи по искане за плащане в ИСУН 2020; осигуряване на възможност за сключване на анекси към договори за БФП при подадено искане за плащане.

Г-н Илиев отбеляза, че не са постигнати част от етапните цели, а именно два от седем индикатора по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ и един от два индикатора по Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“. Непостигнатите етапни цели по ПО 1 са за индикаторите „Обществени или търговски сгради, построени или обновени в градските райони“ и „Население, ползващо подобрени социални услуги“. По ПО 5 не е постигната етапната цел за финансовия индикатор

„Сертифицирани средства“.

Г-н Илиев представи анализа на причините за непостигане на част от етапните цели, а именно:

- споразуменията на ФМФИБ ЕАД с фондовете за градско развитие са подписани едва на 20.09.2018 г., което прави постигането на етапната цел на първия индикатор физически невъзможно. Причините за непостигането са извън възможностите за въздействие на УО на ОПРР, който е оказвал пълно съдействие на ФМФИБ ЕАД на всеки етап от подготовката и е предприел всички възможни мерки за осигуряване на навременното стартиране на изпълнението на мерките. Той посочи, че УО и ФМФИБ са актуализирали детайлните си правила за комбинирана подкрепа, с които са въведени някои облекчения в полза на крайните получатели при оценката на проектите с комбинирано финансиране и е разработена процедура за мониторинг и верификация на проектите. Г-н Илиев посочи, че етапната цел по Приоритетна ос 1 не е постигната към края на 2018 г., но на база приноса на шестте одобрени към 31 май 2019 г. проекта за спортна и културна инфраструктура, то към момента постигнатите стойности на индикатора са почти седем пъти над етапната цел. Това дава увереност на УО на ОПРР, че въпреки възникналите трудности при структурирането на финансовите инструменти, което по обективни причини води до забавяне в постигането на етапните цели, предприетите от УО на ОПРР мерки са своевременни и адекватни и ще доведат до постигане на крайната цел на индикатора за културна инфраструктура по ПО 1 към края на периода;

- по отношение на индикатора за социална инфраструктура по ПО 1 „Население, ползващо подобрените социални услуги“, факторите, които влияят върху неговото постигане са комплексни и обективни. Една от основните причини е разработването и одобрението на инвестиционните програми на общините след официалното одобрение на ОПРР. Допълнителни причини са социално-икономическите промени, забавата и процедурите по реда на ЗОП, развитие на сектора на строителството и т.н. Г-н Илиев отбеляза, че тук мерките се координират с МТСП и целевите стойности на индикаторите в процеса на програмиране на ОПРР са изчислени отчитайки обстоятелството, че допустими за финансиране са всички социални услуги в зависимост от местните нужди. След одобрение на програмата по препоръка на МТСП, допустимите услуги за подкрепа по Приоритетна ос 1 са ограничени само до четири вида, като техният ефект е висок от гледна точка на социална значимост, но ограничен от гледна точка на принос към индикатора за продукт поради ограничения им капацитет. В резултат на това за голяма част от общините е било невъзможно да предложат проекти за социална инфраструктура, тъй като препоръчаните от МТСП услуги не са предвидени в техните инвестиционни програми, което е задължително условие за допустимост на проектите по ОПРР. Идентифицирайки проблема УО е предприел съответните корективни действия, като е извършена промяна в ОПРР за намаляване на етапната цел на индикатора. С цел да се допусне включването на нови проекти в ИП на общините са изменени и насоките за кандидатстване. Г-н Илиев отбеляза, че целевата стойност на индикатора по 6-те проекта в изпълнение е 6 320 лица, което представлява почти 230 процента от етапната цел. Съгласно инвестиционните програми на бенефициентите предстои сключване на нови 11

договора за социални услуги, с което на база заложените целеви стойности по всички проекти ще бъде постигната крайната цел на този индикатор;

- по отношение на непостигнатия финансов индикатор относно размера на сертифицирани средства в рамките на Приоритетна ос 5, г-н Илиев посочи, че следва да се има предвид, че към момента има значителен напредък в постигането на тази цел. Основната причина за непостигане на етапната цел е изключително дългия период за разработването и приемането на националните стратегически и планови документи свързани с процеса на деинституционализация. Г-н Илиев допълни, че картите за услугите за деца са одобрени през месец декември 2016 г., докато Националната стратегия за дългосрочната грижа е приета едва през м. януари 2018 г. В резултат на което тази забава генерира допълнително закъснение в договарянето и съответно в изпълнението на проектите. Необходимостта от предварително съгласуване на техническите и инвестиционните проекти, както и на техническите спецификации с представители на МТСП, води неминуемо както до забава при бенефициентите за подготовка на документацията за кандидатстване, така и в УО в процеса на оценка и изпълнение на проектите. Въпреки това, г-н Илиев посочи, че към м. май 2019 г. са в процес на изпълнение 78 проекта по двете процедури - деинституционализация на грижите за деца и на социалните услуги за възрастни и хора с увреждания, като съгласно заложените целеви стойности по индикаторите на проектите в изпълнение и предстоящите за сключване нови договори в резултат на наддоговорения към момента ресурс, се прогнозира, че крайната цел по тази ос ще бъде изпълнена.

Г-н Илиев изтъкна, че част от етапните цели са преизпълнени, като основните причини за това са по-ранно стартиране на съответните интервенции, по-активни бенефициенти по тези интервенции, които са обявили обществените поръчки и са избрали изпълнители в съответните срокове. В допълнение, инфраструктурните инвестиции в рамките на тези проекти са с по-малко обекти или с обекти, които са по-лесни за изпълнение.

Г-жа Деница Николова благодари за представената детайлна информация във връзка с дейностите осъществени от УО през 2018 г. Тя представи накратко текущия статус по отношение на изпълнението на програмата и хода на реализацията на дейностите от началото на 2019 г. Спря се и на предизвикателствата и проблемите, с които УО се сблъсква в хода на изпълнението на проектите. Г-жа Николова подчерта, че е налице изключително добро финансово и техническо изпълнение на ОПРР съобщавайки следните данни:

- 86% договорен ресурс спрямо бюджета на програмата;
- 52% разплащане на програмата спрямо сключените договори;
- 24% от бюджета на програмата са сертифицираните разходи;
- няма никакви рискове от загуба на средства към края на 2019 г.;
- сключени са 587 договора за БФП с множество обекти в тях;

Г-жа Николова уточни, че се изпълняват и два големи проекта, които касаят мерки в спешната медицинска помощ и подпомагане на реформата в сектор здравеопазване и

проекта за интегриран градски транспорт в Столична община, който надгражда ефектите и постигнатите резултати от предходния програмен период. Г-жа Николова допълни, че се подготвят процедури за извършване на СМР в 235 обекта на интервенция по проекта за спешната помощ, както и че е обявена и процедурата за закупуване на медицинско оборудване и медицинска апаратура. По проекта за столичен градски транспорт, се доставят 13 броя нископодови трамвайни мотриси, сключен е договор за доставка и монтаж на електронни информационни табла, в ход е и реконструкцията на трамвайния релсов път по ул. „Каменоделска“ до трамвайно ухото Орландовци.

По отношение на инвестициите с финансови инструменти по ОПРР, 10 са одобрените проектни предложения от страна на инвестиционните комитети, като в ход са и първите сключени договори, както като кредитна линия, така и по отношение на грантово финансиране. Най-емблематичен проект, допринесъл за постигането на индикатора по приоритетна ос 6 „Регионален туризъм“ в края на 2018 г., е проекта за Синагогата във Видин. Това е първият проект, одобрен от страна на фонда, който се реализира по комбиниран начин – с финансови инструменти и безвъзмездна финансова помощ по ОПРР. Г-жа Николова наблегна, че реализацията на именно този тип инвестиции са критични и много трудни от една страна, но от друга страна дават най-голям икономически ефект в нашите региони, защото именно тези проекти възвръщат средствата инвестирани в тях. Това са всъщност инструментите, които показват, че с безвъзмездни средства може да се постига мултиплициращ ефект от инвестициите, като всяка една инвестиция възвърне своите средства и тези средства отново бъдат ползвани за реализацията на нови проекти, свързани с постигане на целите за регионалното развитие и най-вече намаляването на дисбалансите между регионите.

Г-жа Николова обърна внимание на предизвикателствата при изпълнението на програмта от хоризонтален характер и по-конкретно пропуските и нарушенията при провеждането на процедурите по ЗОП. Тя уточни, че ефектът от тези пропуски е финансов и той влияе върху намаляване на БФП под формата на финансови корекции, които се налагат от страна на УО към бенефициентите. Към настоящия момент се водят 567 съдебни дела, които изключително много натоварват процеса по администриране на проекти и разбира се, водят до забава при реализацията им, включително и по отношение на разплащането на средства.

В допълнение, г-жа Николова обясни, че във връзка с установените пропуски се предоставя регулярна информация към бенефициентите. Целта е те да бъдат информирани и обучени и да не допускат подобни пропуски в бъдеще.

Г-жа Николова изрази надежда, че за новия програмен период ще се търсят възможности за оптимизация на процесите, като един от възможните процеси е използването на опростени разходи. Ще предстои дискусия в хода на структуриране на новата оперативна програма и търсене на решения за това по какъв начин може да се облекчат процесите по изпълнение и администриране на проектите, както и намаляване на сроковете за предоставяне на финансирането до крайния ползвател и изпълнител по проектите.

Г-жа Николова отбеляза и промените в състава на междинните звена като сериозно предизвикателство в хода на изпълнението на проектите. В някои от случаите

междинните звена провеждат процедурите за одобрение на проектните предложения по по-бавен начин, което пък води след себе си до по-късно сключване на договорите за безвъзмездна финансова помощ.

Относно текущите предизвикателства, г-жа Николова изтъкна новите указания на Европейската комисия по отношение на налагане на финансови корекции вследствие на Закона за обществените поръчки. Спомена, че това неминуемо води след себе си до оптимизиране и актуализиране на вътрешните процедури на УО. Необходимо е предоставяне на нови указания към бенефициентите и максимално ускоряване на процесите по изпълнение. Всички подобни промени, които влизат в сила в хода на изпълнение на вече сключени договори за безвъзмездна финансова помощ, водят до забава или до елемент на временен дисбаланс на системата, до момента, в който се предприемат корективни, допълнителни действия от страна на УО.

Г-жа Николова обърна внимание на факта, че УО на ОПРР поставя изключителен фокус на качеството на изпълнение и най-вече устойчивостта на инвестициите. Тя сподели, че е възможно при проекти с много обекти на територията на цялата страна да съществуват и такива, които неминуемо имат своите проблеми с качеството на изпълнение, но това далеч не трябва да се генерализира по отношение на цялата програма. Към настоящия момент са сключени 587 договора за безвъзмездна финансова помощ включващи инвестиции в хиляди обекти. Г-жа Николова допълни, че когато се касае за качество на изпълнение по ОПРР не трябва изпълнението на един проект да рефлектира върху целия имидж на програмата, защото има изключително стриктни контролни механизми и в голямата си степен бенефициентите знаят, че качествено и ефективно реализиране на инвестициите следва да е водещо при изпълнението на проектите.

Г-жа Рейчъл Бюмонт от Европейската комисия благодари на УО за представената презентация и положените усилия за сертифициране на всички разходи, направени до края на 2018 г., което се оценява от Европейската комисия. Тя допълни, че Европейската комисия ще се произнесе с решение за преразпределение на резерва в рамките на два месеца след изпращане на Годишния доклад, като решението, въз основа на информацията, която имат към момента, ще има два елемента – първият е свързан с разпределянето на резерва между приоритетните оси 1 и 5 и приоритетни оси 2, 3, 4, 6 и 7. В рамките на три месеца от това решение, страните членки трябва да направят предложение към Комисията за използването на резервите свързани с приоритетни оси 1 и 5 и тяхното насочване към 2, 3, 4, 6 и 7. Въз основа на изготвеното предложение, Комисията в рамките на два месеца ще вземе решение.

Вторият елемент от първоначалното решение на Европейската комисия е свързан с необходимостта от изменение на ОПРР по отношение отразяване на преразпределението на резерва, както и изготвяне на обосновка за значителното преизпълнение на заложените стойности на определени индикатори в Програмата.

Г-жа Деница Николова отбеляза, че на следващо заседание на КН най-вероятно ще се разглеждат и вземат решения свързани със становището на ЕК по Годишния доклад и постигнатия напредък по индикаторите. Тя допълни, че преразпределението на средства към приоритети с добро изпълнение на етапните цели към 2018 г. ще бъде в рамките на

определения резерв по приоритетните оси, възлизащ на малко над 6% от техния бюджет. Г-жа Николова даде думата на г-н Димитър Черкезов от ФМФИБ ЕАД, за да представи кратка информация свързана с постигнатото до настоящия момент от страна на финансовите посредници.

Г-н Димитър Черкезов отбеляза, че с подписването на трите оперативни споразумения с финансовите посредници е възложен целия ресурс от Оперативната програма по Приоритетна ос 1 и по Приоритетна ос 6, предвиден за подкрепа чрез финансови инструменти. Допълни, че паралелно с това е постигнат ангажимент финансовите посредници да осигурят допълнително финансиране мултиплициращо подкрепата от Оперативната програма в размер на минимум 41 процента във всеки един проект, така че ресурсът да нарасне значително с над 130 млн. лева допълнително.

Г-н Черкезов сподели, че контактите на финансовите посредници с потенциални крайни получатели са започнали много преди сключването на оперативните споразумения, включително по някои от проектите и преди кандидатстването за финансови посредници по фондовете за градско развитие. В резултат на това в сравнително кратък етап са били разгледани, структурирани и одобрени значителен брой проекти в трите фонда за градско развитие. Одобрените проекти от инвестиционните комитети, това са органите структурирани в рамките на фондовете за градско развитие с правомощия до одобрят кредитно финансиране по даден проект, финансиран със средства по Оперативната програма, са десет, с обща размер на одобреното кредитно финансиране малко над 29 млн. лв., включително около 17 млн. лв. подкрепа от Оперативната програма. Той подчерта, че това са само средства от Оперативната програма предвидени за кредитно финансиране. Паралелно с това някои от тези проекти се финансират в комбинация с безвъзмездна финансова помощ, т.е. реално подкрепата от програмата в рамките на тези проекти е доста по-висока.

Г-н Черкезов информира, че към дата на заседанието на КН са сключени пет договора с крайни получатели за предоставяне на кредитно финансиране. При подготовката и одобрението на проектите освен всичко друго, там където е възможно, се цели и синергия на подкрепата с финансови инструменти по Оперативна програма „Региони в растеж“ и с предходната подкрепа по инициативата Джесика.

Г-н Черкезов отбеляза, че освен подписаните договори, паралелно с това, във фондовете за градско развитие върви процес на разглеждане на допълнителни 18 проекта, които са в много напреднал етап на структуриране и подготовка и се очаква тези проекти да бъдат одобрени в кратък период, включително на заседание на Инвестиционния комитет на фондовете за градско развитие до края на юни и през м. юли. ФМФИБ очаква тази динамика на сравнително бързо разглеждане и одобряване на инвестиционни проекти да се запази, с което да се допринесе за преодоляване на забавянето в постигане на междинните цели, конкретно по индикатора за продукт в обществени или търговски сгради построени и обновени в градските региони.

Г-н Черкезов завърши с отбелязването на факта, че с 10-те одобрени към момента проекти, без да се отчитат проектите, които са на етап предстояща оценка и одобрение, стойността на индикатора от 4060 кв. м. заложена като междинна цел към края на 2018 г. ще бъде изпълнена над седем пъти. С проектите, които ще бъдат одобрени и

склучени като договори за предоставяне на кредит на финансиране до края на годината, тази стойност ще нарасне още повече. Той изрази готовност за предоставяне на информация за напредъка и динамиката на финансирането на проекти чрез финансови инструменти, включително и на месечна база, ако се наложи.

Г-жа Силвия Георгиева от НСОРБ изказа благодарност на УО за детайлния и аналитичен Годишен доклад и обърна внимание на няколко предизвикателства. Първото е свързано с постигането на индикаторите за продукт в Приоритетна ос 1 „Население ползващо подобрени социални услуги“, като отбеляза, че този индикатор измерва постигането на резултати от създаването на само четири социални услуги, които по своя характер и същност са услуги, които трябва да бъдат празни. Колкото по-празни са тези социални услуги, толкова по-голям ефект е постигнат с провежданата социална политика и с работата по превенция. За общините като доставчици на социални услуги е съществено важна работата по превенция, така че да има възможно най-малък брой потребители във всяка от тези услуги.

Г-жа Георгиева подчерта, че успешното отчитане на индикатора, на който крайната му стойност е 16 700 преминали лица към края на 2023 г., може да бъде отчетен като успех и за програмата, но той би бил неуспех за една част от социалната политика, което означава, че всички от националното до местното ниво не са си свършили работата по превенция. Тя обърна внимание, че индикаторът е заложен преди повече от пет години, когато всички смятаха, че със средствата от ОПРР ще може да се построи инфраструктурата на голям брой социални услуги. Г-жа Георгиева изрази надежда представителите на Европейската комисия, четейки доклада, да вземат предвид представените съображения при вземането на крайните решения за постигане или не постигане на част от индикаторите за продукт.

Г-жа Георгиева обърна внимание и на финансовите корекции налагани по Оперативна програма „Региони в растеж“ и по-конкретно на факта, че през 2018 г. и 2019 г. наложените на общините финансовите корекции са достигнали непознати размери. Дотолкова вече са съществени проблемите във финансово изражение, че дори и от Министерство на финансите са започнали да търсят възможност за методология и индикатори, които да измерват и влиянието на финансовите корекции върху собствените приходи на общините. Г-жа Георгиева апелира към всички членове на Комитета и Управляващия орган за постигане на единно решение относно бъдещите стъпки, тъй като лавинообразният ръст на финансовите корекции ще блокира още повече финансовия капацитет на общините да изпълняват проекти, по които са бенефициенти.

Г-жа Деница Николова отбеляза, че финансовите корекции са елемент на изпълнението и в хода на проверките и контролите е очевидно, че към настоящия момент системите за контрол показват ефективност от гледна точка на УО на ОПРР, който проверява обществените поръчки на ниво бенефициент. Г-жа Николова продължи с факта, че спрямо предходния програмен период намаление на грешките има по отношение на провеждания контрол от страна на Управляващия орган и се вижда ефектът, който реално е за бенефициентите, които опитвайки се да спазват Закона за обществените поръчки очевидно правят пропуски, от които по-скоро трябва да се научат и опитат да не допускат, отколкото да се търси ефекта на прехвърляне на отговорността

между Управляващия орган и бенефициентите.

Г-жа Николова предложи като начин за преодоляване на тази стъпка търсенето на възможността за опростени разходи чрез методология за единни ставки в строителството за следващия програмен период. Тя допълни, че това е елемент на допълнителни дискусии и само по себе си крие своите рискове по отношение на бюджетите на бенефициентите, но изрази увереност, че тази дискусия следва да се проведе и заедно с Камарата на строителите и Камарата на архитектите и проектантите, да се търси възможност за прилагането ѝ за следващ програмен период. В тази посока и Регламентите го предполагат, дори предпоставят, за да може да се посрещне включително и новото правило N+2, което ще залегне в регламентите. УО на ОПРР събира база данни, която на исторически принцип да може да покаже какви са елементите на единни ставки, които може да се определят по групи дейности и върху които може да се стъпи за правене на една национална методология.

След проведената дискусия по Годишния доклад за изпълнение на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 за 2018 г., г-жа Николова предложи вземане на решение за одобряване на Годишния доклад за изпълнение на Оперативна програма „Региони в растеж“ за 2018 г. и даване на мандат на ръководителя на Управляващия орган да се направят допълващи промени за отразяване на направени коментари в хода и на днешното заседание, включително от страна на Европейската комисия и изпращането на Годишния доклад спрямо изискванията на регламента до края на месец юни тази година към Европейската комисия.

По направеното предложение нямаше коментари и бележки и то бе прието единодушно.

Решение 3:

Комитетът за наблюдение одобрява Годишния доклад за изпълнение на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 за 2018 г. и дава мандат на Ръководителя на Управляващия орган на ОПРР да се направят необходимите промени за отразяване на направените коментари, вкл. и от страна на Европейската комисия и изпрати финалния вариант в съответствие с чл. 125 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

Представяне, обсъждане и одобряване на критерии за подбор на операции по процедура „Енергийна ефективност в периферните райони – 3“ по Приоритетна ос 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферни райони“ на ОП „Региони в растеж“ 2014-2020

Г-жа Цветелина Атанасова представи презентация с критериите и методологията за новата процедура, която цели гарантиране на по-балансирано разпределение на средствата и постигане на по-голям териториален ефект, чрез залагане на критерий на етап административно съответствие и допустимост за това, че всеки кандидат, който кандидатства не следва да има повече от три сключени договора за безвъзмездна финансова помощ в процес на изпълнение и не може да подаде повече от три проектни

предложения по процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Г-жа Атанасова допълни, че друга новост в тази процедура е, че предимство ще бъде дадено на многофамилните жилищни сгради, както и на тези жилищни сгради с по-голям брой самостоятелни обекти. Планирано е срока за подаване на проектни предложения да бъде до 4 месеца от датата на обявяване на процедурата. По отношение на техническата и финансова оценка най-голям брой точки получават проектите, които съответно показват, че ще постигнат най-голямо ниво на спестяване на въглероден оксид. Както и колкото повече обекти се съдържат в едно проектно предложение, толкова повече точки ще получи.

Г-жа Атанасова посочи, че другите ключови критерии са свързани с ефективността на инвестицията. Също така целесъобразността, готовността на проекта, енергийния клас, който ще бъде постигнат след извършване на мерките за енергийна ефективност.

Г-жа Деница Николова благодари за представената информация накратко и сподели, че във връзка с научените уроци и основната цел на ОПРР е необходимо да се търси балансирано териториално разпределение на инвестициите. Очевидно е, че концентрацията на средствата, която се вижда в хода на реализация на тази програма, основно в по-големите градове, води след себе си до негативни ефекти по отношение на останалата част от територията на страната. Именно за това когато е коментирана структурата на критериите за настоящата схема за кандидатстване е потърсена възможността за по-добро балансиране на инвестиционния процес спрямо разполагаемия ресурс по приоритетната ос. В тази връзка г-жа Николова съобщи, че са получени коментари от страна на Национално сдружение на общините по отношение на критерия, който касае ограничението за три броя проекти, които да са в ход на изпълнение към етапа на кандидатстване по процедурата.

Г-жа Силвия Георгиева (НСОРБ) посочи, че членовете на КН разполагат в своите папки с предварително изпратените от НСОРБ коментари по предстоящата за обявяване трета процедура в Приоритетна ос 2 на Оперативната програма.

Г-жа Георгиева изказа удовлетворението си от цифрите и от фактите представени в годишния доклад. Тя допълни, че удовлетворение носи и факта, че дори и на конкурентен подбор общините бенефициенти очевидно се справят добре с подготовката на качествена документация и успяват да защитят и да реализират своите проекти. По отношение на критериите за подбор, иновацията, която се въвежда в третата процедура с основен мотив да се гарантира балансирано териториално разпределение и ограничението - общините, да имат до три проекта в изпълнение към етапа на кандидатстване, общините приемат за ограничаващ. Г-жа Георгиева счита, че следва да има равнопоставен шанс на всички 28 общини бенефициенти да могат да кандидатстват по предстоящата процедура.

Г-жа Деница Николова, информира, че е възможен и компромисен вариант по отношение на този критерий, като предлага да се включи този критерий към етап сключване на договори и проектното предложение да може да мине фазата на техническа и финансова оценка. В случай, че мине праговете на възможността за финансиране, то да

бъде включено като възможен проект за финансиране. И ако до етапа на сключване на договорите този бенефициент има три проекта в изпълнение, сключване на договор няма да бъде допустимо, а проектът ще бъде включен в резервите и към момента към който има освободено финансиране да може да бъде сключен договор за предоставяне на БФП.

Г-жа Силвия Георгиева информира, че НСОРБ ще приеме този компромисен вариант и ще бъде подкрепено предложението за методология и критерии за подбор. Тя помоли още веднъж да се потвърди, че вместо на административно съответствие критерия за трите проекта ще важи към етапа на подписване на договор за безвъзмездна финансова помощ, което означава, че по-голямата част от общините, които в момента имат сключени договори по втората покана, ще могат да изпълнят своите обекти към този етап.

Г-жа Деница Николова потвърди направеното предложение и допълни, че към етапа към който се очаква да приключи оценката на проектни предложения - средата на 2020 г., хипотетично две общини най-много биха попаднали в обхвата на ограничението по отношение на трите проекта в изпълнение.

Г-жа Николова предложи за одобряване представените от Управляващия орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. методология и критерии за подбор на операции по процедура BG16RFOP001-2.003 „Енергийна ефективност в периферните райони – 3“ по Приоритетна ос 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферни райони“ на ОП „Региони в растеж“ 2014-2020, при отчитане на направените коментари и предложения на заседанието.

По направеното предложение нямаше коментари и бележки и то бе прието единодушно.

Решение 4:

Комитетът за наблюдение на ОПРР 2014-2020 одобрява предложените от Управляващия орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. методология и критерии за подбор на операции по процедура BG16RFOP001-2.003 „Енергийна ефективност в периферните райони – 3“ по Приоритетна ос 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферни райони“ на ОП „Региони в растеж“ 2014-2020, с направените коментари и приети предложения.

Напредък в процеса по подготовка на новия програмен период 2021-2027 г.

Г-жа Деница Николова информира, че така заложените цели по отношение на подготовката за новия програмен период и съответстващите елементи за финансиране за периода след 2020 г. са амбициозни от гледна точка на това, че стремежът е към териториално ориентирани инвестиции, свързани с финансиране основно на интегрирани проектни предложения както на ниво градове, така и на ниво региони.

Г-жа Николова отбеляза, че към настоящия момент са проведени доста подготвителни стъпки, като сред най-ключовите от тях, г-жа Николова посочи приетото решение на Министерски съвет, с което индикативно са разпределени средствата между оперативни програми спрямо фондовете, с които ще се разполага за периода след 2020 г.

и спрямо програмите, които се очаква да бъдат структурирани и да се реализират в хода на новия програмен период.

Г-жа Николова наблегна на факта, че съгласно това решението оперативната програма за регионално развитие ще разполага с малко по-голям ресурс спрямо настоящия. Г-жа Николова отбеляза, че има допълнително концентриране на средства от всички останали оперативни програми, с изключение на оперативната програма за транспортна свързаност и оперативната програма за храни и/или основно материално подпомагане, за целите на изпълнение на териториален подход на въздействие на инвестициите, което по своята същност дава възможност за гъвкавост през новия програмен период да бъдат изпълнявани интегрирани проекти, финансирани от различни оперативни програми, но постигащи по-голям и цялостен ефект по отношение на територия, регион или функционална област.

Г-жа Николова информира, че е поставена цел към края на тази година да има първи вариант на разработените стратегически документи, които са нужни на регионално ниво, за да може да се обосноват нуждите, стратегическите приоритети и съответно да може да се защити една бъдеща оперативна програма с подхода за изпълнение на териториални инвестиции.

Г-жа Николова отбеляза, че вследствие на изискванията на регламентите и по-скоро потенциала за надграждане на програмните периоди и търсене на фокуса вече към територията, а не секторно ориентиран или диференциран, ще се търси възможността новата оперативна програма да бъде структурирана в по-малко на брой приоритети, но повече ориентирани върху целевите територии. В този смисъл г-жа Николова допълни, че очакванията са да има един основен приоритет, който да касае градското развитие и градското измерение и в рамките на който да се подкрепят големите градове в Р. България от националната полицентрична мрежа.

По отношение на следващия приоритет, който се предвижда в Оперативната програма, г-жа Николова посочи, че той е изцяло териториално ориентиран. Дава възможност за подкрепа на инвестиции на ниво NUTS 2, които са шестте района на територията на страната. Спрямо специфичните им особености ще се търси възможността да може да се изпълняват гъвкаво различни типове инвестиционни мерки, но комплексно ориентирани в интегрирани проекти, което означава, че няколко вида дейности, които в момента са разпределени в подприоритети, като различни проекти, ще могат да се интегрират в един проект и да се изпълняват заедно, за да може да получи и по-комплексна насоченост към резултатите.

Г-жа Деница Николова сподели, че третата приоритетна ос на бъдещата оперативна програма е изцяло ориентирана към подпомагане на бенефициентите и Управляващия орган в изпълнението на програмата. Това е стандартно техническата помощ. Като тук също ще има новости по отношение на изпълнението на тази приоритетна ос, които ще бъдат дискутирани в хода на следващи заседания на КН и Тематичната работна група.

Г-жа Николова информира, че стартира дискусии в посока изпълнението на интегрираните териториални инвестиции по приоритетна ос 2 заедно със Световна банка,

по отношение на възможностите регионалните съвети за развитие да бъдат структурирани по един нов начин, за да могат да поемат част от функциите по отношение на първоначална оценка на проектни предложения на регионално ниво. Търси се възможността да се създаде регионално ниво, което да има възможност да оценява и да прави подбор на проектни предложения на принципа отдолу нагоре, но съблюдавайки националните стратегически приоритети, които са дефинирани в различните стратегически документи за подкрепа на секторните политики.

По отношение на възможността за въздействие на териториално ниво, г-жа Николова посочи, че се предвижда да има възможност управляващите органи да могат комплексно да финансират един проект, който включва в себе си компоненти, които са с различен фокус на финансиране от различна оперативна програма. Това може да стане само, ако има един управляващ орган, който поема функцията на координатор по отношение на този тип мерки и съответно му се делегират правомощията да може цялостно да осигурява процеса по реализация на териториалните инвестиции.

Към настоящия момент се обсъжда възможността Регионалния съвет за развитие да поеме функцията основно по предварителен подбор на концепции и интегрирани проекти, които да осигуряват съответствие на реализираните дейности, както с различните оперативни програми, така и в съответствие с различните стратегически документи.

В допълнение, г-жа Николова информира, че в хода на проекта, който се изпълнява съвместно със Световна банка, ще бъде обсъждана именно структурата на Регионалния съвет за развитие, доколкото новите функции и отговорности предполагат и нова структура на поведение на този съвет със съответните правомощия и изисквания към него. Г-жа Николова отбеляза, че регионалните съвети за развитие не се предвижда да бъдат междинни звена, а да имат подпомагаща и подкрепяща функция към управляващите органи, за да може да осигурят процеса на реализация на интегрирани териториални инвестиции.

Г-жа Рейчъл Бюмонт благодари на г-жа Николова и сподели информация към момента какво следва в следващите месеци във връзка с подготовката на периода след 2020. Комисията е изготвила анализ на инвестиционните потребности на България, които са били представени в кр. на месец март, а на 14 юни в Брюксел е организиран технически семинар за управляващите органи, с оглед адресиране на поставени въпроси в програмния процес. През април ЕК е поканила България да представи пътна карта за организационния процес, като се очаква до края на м. юни да бъде изпратен отговор. Г-жа Бюмонт допълни, че има дискусии по правната рамка и някои дискусии за финансовата рамка, които не са приключени, но процеса по планиране и програмиране следва да стартира максимално рано.

Г-жа Бюмонт посочи, че предстоят много срещи в Брюксел и в България за дискусии на оперативната организация. Тя подчерта колко важно е да се анализират потребностите, така че да има включени и отразени мненията на всички заинтересовани лица.

Г-жа Деница Николова, увери, че се взема участие във всички ключови срещи и

събития, така че да може подготовката да се реализира по максимално добър начин. Г-жа Николова се надява, че постигнатите резултати в рамките до следващата година в преговорния процес ще покажат ясното съзнание, че се прави опит за надграждане на всичко постигнато и се търсят още по-добри ефекти за териториите на страната.

Г-жа Силвия Георгиева информира, че НСОРБ води предварителни разговори от началото на годината по структурирането на новия програмен период, като направи три бележки към презентацията.

Относно графика г-жа Георгиева отбеляза, че действително е много амбициозен и обърна внимание, че няма как общините да се впишат в определения срок до декември 2019 г., тъй като предстоят местни избори, а общинският план за развитие е най-важният документ на всяка община. Той трябва да бъде широко обсъден с всички заинтересовани страни и приет от общинските съвети.

Г-жа Георгиева изказа притеснение, относно предложението регионалните съвети за развитие да играят ключова роля в подбора на проекти, тъй като това са формални структури в много голям формат. На всеки шест месеца се сменят техните председатели на ротационен принцип, което води до съмнение, че ще може да се изгради капацитет на тези структури, така че те след две години да започнат да правят подбор на проекти.

Г-жа Георгиева отбеляза, че всички заедно трябва да мислят как ще се преодолеят регионалните диспропорции и как с променената структура на европейското финансиране и със сериозна национална подкрепа на регионалното развитие ще се преодолеят все по-задълбочаващите се регионални дисбаланси на територията на България.

Г-жа Деница Николова коментира, че по отношение на общинските планове за развитие желанието и това, което е дадено като указание на всички общини е да започнат и да стартират процеса на подготовка на общинските планове за развитие. Като надеждата е, че до средата на следващата година ще може същите да бъдат одобрени. Г-жа Николова допълни, че от друга страна трябва да се има предвид, че по линия на градското измерение за финансиране без общински план за развитие съответната допустима община-бенефициент няма да може да кандидатства и да получава средства. В тази връзка желанието е отсега да се индикира необходимостта към края на годината да има достатъчна зрялост и степен на подготвеност по отношение на тези общински планове, за да може тяхната публична дискусия да протече в хода на следващата година и съответно да се върви в посока на тяхното одобрение.

Г-жа Николова сподели, че разбира притесненията относно регионалните съвети за развитие, но посочи, че при настоящия модел, няма да може да се постига ефекта на тясно специализиране и ориентиране на териториите и най-вече да се търси възможността за изпълнение на проекти, които са икономически обосновани и търсеци най-вече икономическия ефект от инвестициите. Именно и затова всички дискусии от тук нататък следва да бъдат насочени към това по какъв начин може да се структурират регионалните съвети и да се реструктурират изцяло, така че да може да служат за целите на подбора на операции и най-вече за целите на публичните обсъждания на операциите към етапа на тяхната подготовка и до степен на зрялост, за да могат да бъдат

подадени към управляващите органи и съответно да бъдат оценени и реализирани като интегрирани териториални инвестиции.

Закриване на заседанието на КН на ОПРР 2014-2020 г.

Г-жа Николова благодари на всички за участието и за ангажираността в хода на реализация на Оперативната програма. Отбеляза, че УО много разчита на членовете на КН и по време на писмените процедури, които обикновено са в ход на реализация между два присъствени комитета за наблюдение, както и че винаги може да се разчита на УО по отношение на обратна връзка за всички възникнали въпроси свързан с изпълнението на настоящата програма и бъдещия програмен период.

УТВЪРДИЛ:

ДЕНИЦА НИКОЛОВА,

**Заместник-министър на регионалното
развитие и благоустройството, Ръководител
на УО на ОПРР и Председател на КН на
ОПРР**